

dotyczyło również wystąpienie Dominiki Bychawskiej-Siniarskiej, która bardzo krytycznie oceniła działanie Partnerstwa Wschodniego w obszarze ochrony praw człowieka. Prelegentka zwróciła szczególną uwagę na wpływ interesów gospodarczych na stosunek do członków Partnerstwa, podając jako przykład drastyczne różnice w traktowaniu kwestii praw człowieka i standardów demokratycznych w odniesieniu do Azerbejdżanu i Białorusi.

Wszystkim częściom konferencji towarzyszyła ożywiona dyskusja prowadzona przez jej moderatorów – profesorów Hannę Suchocką, Romana Wieruszewskiego, Jana Sandorskiego i Zdzisława Kędzię. Prelegenci mieli możliwość odpowiedzieć na liczne pytania zgromadzonych słuchaczy, którzy chętnie dzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat omawianych problemów. Wśród uczestników konferencji znaleźli się nie tylko przedstawiciele środowiska akademickiego, ale także organizacji pozarządowych, policji, zawodów prawniczych oraz rządu.

Tegoroczna konferencja Poznańskiego Centrum Praw Człowieka INP PAN pozwoliła na wieloaspektowe podsumowanie aktualnego stanu realizacji zobowiązań prawnoczłowieczych w Polsce. Zaprezentowane referaty wykazały pozytywne i negatywne elementy tego stanu. Podjęto również próby określenia możliwych kierunków rozwoju ochrony praw człowieka w Polsce, jednocześnie podkreślając, jak istotne dla jej wzmacniania jest istnienie odpowiedniej woli politycznej wśród rządzących. Należy wyrazić nadzieję, że kolejne lata nie przyniosą regresu w realizacji zobowiązań w zakresie praw człowieka w Polsce, a wręcz przeciwnie – stan tej realizacji będzie się systematycznie poprawiał.

Anna Polczyńska

VII ZJAZD MŁODYCH TEORETYKÓW I FILOZOFÓW PRAWA „WYMIARY PRAWA”

Poznań, 6-9 września 2015 r.

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu od 6 do 9 września 2015 r. gościł uczestników VII Zjazdu Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa „Wymiary prawa”. Zjazd zorganizowany został przez prof. Marka Smolaka oraz jego współpracowników z Katedry Teorii i Filozofii Prawa WPiA UAM. Nieocenioną pomoc w przygotowaniu konferencji udzieliła Fundacja im. Profesora Zygmunta Ziemińskiego, jak również Koło Naukowe Teorii i Filozofii Prawa WPiA UAM. Już na wstępie należy zauważyć, że Zjazd Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa stanowi wyjątkowy przykład, nie tylko w skali krajowej, ale i światowej, spotkań naukowych młodych adeptów nauki prawa, którzy we własnym gronie omawiają zagadnienia istotne i ważne dla młodego pokolenia teoretyków i filozofów prawa. Warto także podkreślić, że w zjeździe uczestniczyła imponująca liczba sześćdziesięciu młodych teoretyków, filozofów, socjologów oraz metodologów prawa z różnych ośrodków akademickich z całego kraju. Osia dyskusji Zjazdu uczyniono szeroko rozumiane wymiary prawa. Problematyka ta ogniskuje wiele bardzo interesujących zagadnień związanych z różnymi kontekstami prawa (w szczególności z jego kontekstem społecznym, językowym, politycznym, aksjologicznym czy kulturowym). Wymiary prawa dotyczą również poziomów refleksji nad prawem oraz wielu zagadnień meta-teoretycznych związanych ze sposobami badania prawa. Temat konferencji obejmował ponadto zagadnienie procesu stosowania prawa, jak i relacji zachodzących pomiędzy prawem a innymi systemami normatywnymi obowiązującymi w ramach społeczeństwa.

VII Zjazd Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa otworzył uroczyste Dziekan WPiA UAM prof. dr hab. Roman Budzinowski, który powitał uczestników konferencji. Następnie swoje przemówienie wygłosił Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa WPiA UAM prof. dr hab. Marek Smolak, który podziękował wszystkim uczestnikom Zjazdu za przybycie i życzył im udanych obrad oraz dyskusji. Uczestników Zjazdu przywitała również prof. dr hab. Sławomira Wronkowska, która życzyła uczestnikom konferencji wartościowych debat.

Po otwarciu konferencji oraz mowach powitalnych rozpoczęła się inauguracyjna sesja plenarna, w której swoje referaty przedstawili: dr hab. Jadwiga Potrzeszcz z Katolickiego Uniwersytetu

Lubelskiego im. Jana Pawła II oraz prof. Uniwersytetu Gdańskiego dr hab. Sebastian Sykuna. W swoim wystąpieniu dr hab. Jadwiga Potrzebszcz dokonała analizy relacji występujących pomiędzy wymiarami prawa a wymiarami pewności prawnej i bezpieczeństwa prawnego. Z kolei prof. Sebastian Sykuna skoncentrował swoją uwagę na wymiarach prawa, jakie pojawiają się w ramach współczesnej dyskusji na temat tortur. Moderatorem obu referatów oraz dyskusji po ich przedstawieniu była prof. Sławomira Wronkowska.

Po zakończeniu inauguracyjnej sesji plenarnej rozpoczęły się obrady w ramach paneli (sekcji) tematycznych zjazdu. Uczestnicy wygłosili 49 referatów oraz komunikatów w ramach 6 sekcji. Z uwagi na charakter niniejszego opracowania nie jest możliwe przedstawienie wszystkich referatów ani też szczegółowe omówienie ich tematyki. Należy jednak podkreślić, że w trakcie dwudniowych obrad uczestnicy debatowali m.in. nad zakresem i stanem badań nad normą prawną oraz aspektami (wymiarami) obowiązywania prawa. Ponadto dyskutowano na temat procesu stosowania prawa przez organy władzy sądowniczej. Nie zabrakło również debat oraz wystąpień dotyczących procesu wykładni prawa, legitymizacji systemu prawa, bioetycznych problemów prawoznawstwa czy też praw i wolności jednostek.

W wystąpieniu podsumowującym obrady oraz przebieg VII Zjazdu Młodych Teoretyków i Filozofów Prawa, Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa prof. Marek Smolak podziękował uczestnikom konferencji za czynny udział w obradach panelowych. Podkreślając ogromną doniosłość Zjazdu dla młodych badaczy prawa, wyraził głębokie przekonanie, że dyskusje i spory, jakie toczyły się w trakcie jego trwania, będą miały przełożenie na dalszy rozwój myśli teoretycznoprawnej i filozoficznej, jaki obserwuje się w polskiej teorii i filozofii prawa.

Paweł Kokot